

Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming

Onderwijsinspectie

Hendrik Consciencegebouw
Koning Albert II-laan 15
1210 BRUSSEL

doorlichtingssecretariaat@ond.vlaanderen.be
www.onderwijsinspectie.be

Verslag over de doorlichting van Vrije Basisschool voor Buitengewoon Onderwijs - Het Anker te SINT-ANDRIES

Hoofdstructuur buitengewoon basisonderwijs

Instellingsnummer 26377

Instelling Vrije Basisschool voor Buitengewoon Onderwijs - Het Anker

Directeur Koen DE BAENE

Adres Beisbroekdreef 12 - 8200 SINT-ANDRIES

Telefoon 050-39.09.35

Fax 050-39.23.71

E-mail BuBaO-hetanker@de-kade.be

Website www.de-kade.be

Bestuur van de instelling Vzw De Kade

Adres Potterierei 42 - 8000 BRUGGE

CLB Vrij CLB Brugge(n)

Adres Sint-Maartensbilk 2 - 8000 BRUGGE

Dagen van het doorlichtingsbezoek 06-06-2016, 07-06-2016, 08-06-2016, 09-06-2016

Einddatum van het doorlichtingsbezoek 09-06-2016

Datum bespreking verslag met de instelling 27-06-2016

Samenstelling inspectieteam

Inspecteur-verslaggever Francis VANDENBROUCKE

Teamleden Marian TEERLINCK

INHOUDSTAFEL

INLEIDING.....	3
1 SAMENVATTING	5
2 DOORLICHTINGSFOCUS	7
2.1 Leergebieden in de doorlichtingsfocus	7
2.2 Procesindicatoren of procesvariabelen in de doorlichtingsfocus	7
3 RESPECTEERT DE SCHOOL DE ONDERWIJSREGLEMENTERING?	8
3.1 Respecteert de school de erkenningsvoorwaarden?	8
3.1.1 Voldoet de school aan de onderwijsdoelstellingen?	8
3.1.1.1 muzische vorming in type 3 en 7 - kleuter- en lager onderwijs	8
3.1.1.2 lichamelijke opvoeding in type 3 en 7 - kleuter- en lager onderwijs	11
3.1.1.3 wiskundige initiatie in type 3 en 7 - kleuteronderwijs, wiskunde in type 3 en 7 - lager onderwijs	13
3.1.2 Voldoet de school aan de erkenningsvoorwaarde ‘bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne’?.....	16
3.1.3 Voldoet de school aan de overige erkenningsvoorwaarden?.....	16
3.2 Respecteert de school de overige reglementering?	17
4 BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?	18
4.1 Onderwijsorganisatie	18
4.2 Sociale en emotionele begeleiding	19
5 ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL	21
6 STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL	23
6.1 Wat doet de school goed?	23
6.2 Wat kan de school verbeteren?	24
7 ADVIES BETREFFENDE DE ERKENNINGSVOORWAARDEN	25
8 OVERIGE REGELGEVING: REGULERING VOOR VERVOLG.....	25

INLEIDING

De decretale basis van het onderzoek

Tijdens een doorlichting gaat de onderwijsinspectie na of de school

1. de onderwijsreglementering respecteert,
 2. op systematische wijze haar eigen kwaliteit onderzoekt en bewaakt,
 3. haar tekorten al dan niet zelfstandig kan wegwerken
- (zie artikel 38 van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, 8 mei 2009).

Een doorlichting is dus een onderzoek van

1. de onderwijsreglementering,
2. de kwaliteitsbewaking door de school,
3. het algemeen beleid van de school.

Een onderzoek in drie fasen

Een doorlichting bestaat uit drie fasen: het vooronderzoek, het doorlichtingsbezoek en het doorlichtingsverslag.

- Tijdens het vooronderzoek bekijkt het inspectieteam de gehele school aan de hand van het CIPO-referentiekader. Het vooronderzoek wordt afgesloten met een doorlichtingsfocus: een selectie van te onderzoeken aspecten tijdens het doorlichtingsbezoek.
- Tijdens het doorlichtingsbezoek voert de onderwijsinspectie het onderzoek uit aan de hand van observaties, gesprekken en analyse van documenten.
- Het doorlichtingsverslag beschrijft het resultaat van de doorlichting, bevat een advies over de verdere erkenning en wordt gepubliceerd op www.doorlichtingsverslagen.be.

Een gedifferentieerd onderzoek

1. Omdat de onderwijsinspectie gedifferentieerd doorlicht, onderzoekt het inspectieteam in de school een selectie van de onderwijsreglementering:
 - het voldoende handelingsplanmatig nastreven van de onderwijsdoelstellingen
Hiertoe selecteert de onderwijsinspectie een aantal leergebieden.
Daarbij onderzoekt de onderwijsinspectie altijd de vijf fasen van handelingsplanning:
 - ♦ de beginsituatiebepaling
 - ♦ de doelenselectiefase
 - ♦ de voorbereidingsfase
 - ♦ de uitvoeringsfase
 - ♦ de evaluatiefase.
 - een selectie van andere erkenningsvoorwaarden, waaronder de erkenningsvoorwaarde bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne.
 - een selectie van overige regelgeving.
2. Om de kwaliteitsbewaking door de school na te gaan, selecteert het inspectieteam een aantal procesvariabelen. Het inspectieteam gaat met de kwaliteitswijzer na of de school voor deze procesvariabelen aandacht heeft voor
 - doelgerichtheid: welke doelen stelt de school voorop?
 - ondersteuning: welke ondersteunende initiatieven neemt de school om efficiënt en doelgericht te werken?
 - doeltreffendheid: bereikt de school de doelen en gaat de school dit na?
 - ontwikkeling: heeft de school aandacht voor nieuwe ontwikkelingen?

3. Het inspectieteam onderzoekt ten slotte het algemeen beleid van de school aan de hand van vier procesvariabelen: leiderschap, visieontwikkeling, besluitvorming, kwaliteitszorg.
In dit luik rapporteert het inspectieteam ook over het zorg- en gelijke onderwijskansenbeleid van de school.

Het advies

De adviezen die de onderwijsinspectie uitbrengt, hebben betrekking op alle of op afzonderlijke structuuronderdelen van de school. De onderwijsinspectie kan drie adviezen uitbrengen:

- een gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de verdere erkenning van de school of van structuuronderdelen.
- een beperkt gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de erkenning van de school of van structuuronderdelen als de school binnen een bepaalde periode voldoet aan de voorwaarden vermeld in het advies.
- een ongunstig advies: het inspectieteam adviseert om de procedure tot intrekking van de erkenning van de school of van structuuronderdelen op te starten.

Bij een ongunstig advies beoordeelt de onderwijsinspectie bovendien of de school de vastgestelde tekorten zelfstandig kan wegwerken.

Tot slot

Binnen een termijn van dertig kalenderdagen na ontvangst van het definitieve doorlichtingsverslag informeert de directeur van de school de ouders en leerlingen over de mogelijkheid tot inzage.

Binnen de dertig kalenderdagen na ontvangst moet de directeur van de school het verslag volledig bespreken tijdens een personeelsvergadering. Het bestuur van de school of zijn gemandateerde tekent het verslag voor gezien. Het bestuur stuurt het binnen dertig kalenderdagen na ontvangst terug naar de onderwijsinspectie en maakt eventueel melding van zijn opmerkingen.

De school mag het verslag niet gebruiken voor publicitaire doeleinden.

Meer informatie?

www.onderwijsinspectie.be en www.doorlichtingsverslagen.be

1 SAMENVATTING

De school voor buitengewoon basisonderwijs Het Anker ligt in een bosrijke residentiële zone aan de rand van het Brugse grondgebied. Ze maakt samen met het begeleidingscentrum deel uit van een groter zorggeheel op dezelfde campus. Sinds een aantal jaren is er vooral op bestuurlijk niveau een integratie in 'De Kade'. Aan Het Anker is een uitgebreide werking voor geïntegreerd onderwijs (GON) verbonden.

Het Anker biedt onderwijs type 3 aan voor leerlingen met ernstige gedrags- of emotionele stoornissen (GES) en voor leerlingen met autismespectrumstoornissen zonder verstandelijke beperking (ASS) en dit onder type 7. Voor deze laatste doelgroep startte de school naar aanleiding van het Decreet betreffende maatregelen voor leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften (M-decreet) vanaf 1 september 2015 met een type 9-werking. De onderwijsinspectie respecteert hiervoor implementatietijd en neemt de specifieke type 9-werking nog niet mee in het onderzoek dat ze voert om haar advies te bepalen.

Tijdens de schooldoorlichting focuste de onderwijsinspectie op de leergebieden muzische vorming, lichamelijke opvoeding en wiskunde. Ze ging na of en in welke mate de school voor elk van die leergebieden voldoende kwaliteit biedt. Daarnaast peilde de inspectie naar de kwaliteit en de kwaliteitsbewaking van enerzijds de onderwijsorganisatie en van anderzijds de sociale en emotionele begeleiding van de leerlingen. Ze ging ook de kwaliteit na van het algemeen beleid van de school. Tenslotte onderzocht ze ook een selectie van regelgeving en de mate waarin de school aandacht heeft voor de bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne van de leeromgeving.

De kwaliteit van het leergebied muzische vorming voldoet. Sinds het begin van dit schooljaar heeft de school voor dit leergebied een ingrijpende koerswijziging gemaakt. Ze organiseert wekelijks ateliers waarin diverse muzische activiteiten verwerkt zijn. Die zorgen voor een gevarieerd en rijk muzisch onderwijsaanbod en voor een belangrijke mate van interactieve betrokkenheid van de leerlingen. Er is tot nu toe evenwel geen zekerheid in welke mate dat aanbod voor elke leerling een voldoende brede muzische basis kan garanderen. In de ASS-afdeling staan ambulante leraren in voor een deel van de muzische vorming buiten de atelierwerking.

Ook het leergebied lichamelijke opvoeding is van voldoende kwaliteit. De twee jonge leermeesters legden recent een belangrijke basis voor een degelijk en samenhangend onderwijsaanbod. Dat aanbod wordt aangevuld met de bewegingsateliers. Ook hier kunnen een aantal bijsturingen meer zekerheid bieden over een minimaal aanbod voor alle bewegingsdomeinen en –vaardigheden. Zo kan meer systematiek komen in het opsporen van noden of interesses om een aanbod op maat te realiseren rond ritmiek, expressie, zwemmen en fietsvaardigheden.

De kwaliteit van het leergebied wiskunde voldoet. Het schoolteam spant zich in om op handelingsplanmatige wijze de leerlingen zo ver als mogelijk te brengen. Als gevolg van die terechte ambitie primeert in de praktijk een verregaande differentiatie en oefendidactiek. De school spiegelt zich daarbij aan het jaarklassensysteem en niveaubepaling van het gewoon lager onderwijs. Er is minder sprake van een algemene schoolvisie die de doelenselectie aanstuurt en focust op functionele rekenvaardigheden.

De schoolorganisatie schraagt de onderwijskwaliteit. De werkstructuren met doelgroepen, deelteams, differentiatiegroepen, ondersteunende en ambulante teamleden leiden tot collegiale entiteiten die op permanente basis reflecteren over de kinderen en het onderwijs. Er is een sterk geïntegreerde samenwerking met het begeleidingscentrum. De intensiteit van de schoolinterne multidisciplinaire samenwerking verschilt naargelang de respectieve disciplines.

De school investeert in een gepaste sociale en emotionele begeleiding van de kinderen. Daarvoor neemt ze diverse preventieve maatregelen die het sociaal-emotioneel welbevinden bespreekbaar maken en bevorderen. Binnen de ASS-werking is ook een onderwijsinhoudelijk aanbod voor sociale vaardigheden. Het schoolteam voorziet in een intern netwerk van procedures, afspraken en collegiale ondersteuning om gedrags- en emotionele problemen te kanaliseren en te minimaliseren. De teamleden leren de kinderen omgaan met en beheersen van eventueel problematisch gedrag.

De school beschikt over een sterk en gedreven intern leiderschap. De directeur en het kernteam zetten richtinggevende bakens uit. Het schoolbeleid maakt gebruik van formele en informele kanalen om de teamleden optimaal te laten participeren aan het beleid. Dit leidt tot een systematiek in de zorg voor en verbetering van de onderwijskwaliteit en de handelingsplanmatige aansturing van het onderwijs. Het inspectieteam heeft er alle vertrouwen in dat de school daar in de toekomst en op eigen tempo verder werk zal van maken.

De school respecteert de onderzochte aspecten van de regelgeving. Het onderzoek naar de bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne van de schoolomgeving wijst uit dat de school een dynamisch beleid voert dat waarneembaar is in een aangename, veilige en verzorgde schoolomgeving.

De onderwijsinspectie sluit de doorlichting af met een gunstig advies voor de erkenningsvoorwaarde "voldoen aan de onderwijsdoelstellingen", voor de erkenningsvoorwaarde "bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne" en voor de "overige erkenningsvoorwaarden".

2 DOORLICHTINGSFOCUS

Op basis van het vooronderzoek en in het kader van een gedifferentieerde doorlichting selecteerde de onderwijsinspectie onderstaande leergebieden en procesindicatoren/procesvariabelen voor verder onderzoek.

2.1 Leergebieden in de doorlichtingsfocus

type 3 - kleuteronderwijs

lichamelijke opvoeding, muzische vorming, wiskundige initiatie

type 3 - lager onderwijs

lichamelijke opvoeding, muzische vorming, wiskunde

type 7 - kleuteronderwijs

lichamelijke opvoeding, muzische vorming, wiskundige initiatie

type 7 - lager onderwijs

lichamelijke opvoeding, muzische vorming, wiskunde

2.2 Procesindicatoren of procesvariabelen in de doorlichtingsfocus

Onderwijs - Curriculum

Onderwijsorganisatie

Onderwijs - Begeleiding

Sociale en emotionele begeleiding

3 RESPECTEERT DE SCHOOL DE ONDERWIJSREGLEMENTERING?

3.1 Respecteert de school de erkenningsvoorwaarden?

3.1.1 Voldoet de school aan de onderwijsdoelstellingen?

Het onderzoek naar het voldoen aan de onderwijsdoelstellingen levert voor de geselecteerde leergebieden het volgende op.

3.1.1.1 muzische vorming in type 3 en 7 - kleuter- en lager onderwijs

Voldoet

Er zijn sinds dit schooljaar stevige fundamenteën gelegd om in het lager onderwijs voor het leergebied muzisch vorming via het proces van handelingsplanning een hedendaags onderwijsaanbod op maat van de doelgroepen te realiseren. Het schoolteam koos ervoor om de muzische vorming grotendeels via een atelierwerking aan te bieden. Met deze werkvorm slaagt het erin een actueel, breed en hoofdzakelijk geïntegreerd onderwijsaanbod op maat van de doelgroepen of de individuele leerling te organiseren. In de kleuterwerking is al langer sprake van een geïntegreerd aanbod.

Kwaliteitszorg	Sinds het begin van dit schooljaar organiseert het team gedurende twee
Visieontwikkeling	namiddagen een klasdoorbrekende atelierwerking voor de GES-groepen en één halve dag voor de ASS-groepen. Omwille van de eigen aard van deze doelgroep beperkt de klassenintegratie zich daar telkens tot twee groepen van hetzelfde team. Bovendien krijgen de ASS-groepen naast de atelierwerking nog een extra aanbod muzische vorming van ambulante teamleden. Het is een bewuste keuze van het kleuterteam - onder meer omwille van het grote leeftijdsverschil - om niet deel te nemen aan de atelierwerking. De kleuteronderwijzers zorgen voor een eigen geïntegreerd en thematisch aanbod.
	Met de nieuwe werk- en organisatievorm wil het team op ingrijpende manier tegemoet komen aan enkele aangevoelde noden. Zo ervoer het dat een te schoolse aanpak voor sommige leergebieden en –domeinen niet het verhoopte rendement had. Het schoolteam wil met de atelierwerking ook meer kansen bieden om vaardigheden en attitudes te ontwikkelen. Het team hoopt met de nieuwe aanpak een meer hedendaags en breder aanbod te realiseren.
	Bovendien kunnen individuele interesses en competenties van de teamleden expliciet ingezet worden. De leerlingen maken voor een periode van twee of drie weken een keuze uit een aanbod van verschillende ateliers. Om aan de onderwijsnoden van de ASS-leerlingen tegemoet te komen sturen de teamleden voor deze leerlingen het aanbod.
	Na bijna een jaar kan het schoolteam aantonen dat het met deze werkvorm doelen nastreeft voor omzeggens alle leergebieden, maar in het bijzonder voor muzische vorming, sociaal-emotionele ontwikkeling, wereldoriëntatie, bewegingsopvoeding en leren leren.
	Zowel de teamleden als de kinderen uiten unaniem een grote tevredenheid over de mogelijkheden, het verloop en de resultaten van de atelierwerking. Een deel van de teamleden geeft aan dat na het eerste implementatiejaar een grondige evaluatie zich opdringt. Dit om te borgen wat goed loopt, bij te sturen waar nodig en minimale kwaliteitscriteria vast te leggen.

Beginsituatiebepaling

*Beeldvorming
Functionele neerslag
Opvolging
Actualisering*

Voor muzische vorming peilt het team niet systematisch naar de beginsituatie, interesses of vaardigheden van nieuwe leerlingen. In het volgsysteem en bij de overgang naar een andere groep vermelden teamleden eventuele bijzonderheden. In de kleuterklas is er een meer systematische beeldvorming van de muzische competenties op basis van het volgsysteem. Sommige domeinen vallen meerdere jaren onder de verantwoordelijkheid van een zelfde ambulant teamlid waardoor hij/zij een goed zicht heeft op de individuele competenties en vorderingen. De atelierwerking draagt voorlopig nog weinig bij tot een beeldvorming van de muzische competenties omdat op jaarbasis zowat heel het team instaat voor de begeleiding van de kinderen. Hierdoor is de beeldvorming eerder fragmentair en versnipperd. Voor de ASS-groepen hebben de klastitularissen, door de meer afgebakende organisatievorm, een beter zicht op het geheel van muzische activiteiten en competenties van hun leerlingen. De rapportering over de atelierwerking aan ouders is weinig bruikbaar als interne infobron voor de beeldvorming.

Doelenselectiefase

*Selectie ontwikkelingsdoelen
Leerlingenkenmerken
Op maat
Harmonische ontwikkeling en
optimale integratie
Evenwichtig aanbod
Doelenkaders
Multidisciplinair overleg*

Volgens een schoolafpraak selecteren de teamleden voor elke leerling drie focusdoelen uit een lijst van 21 algemene muzische doelen. In de praktijk blijkt dat die doelen het onderwijsaanbod weinig aansturen onder meer omdat ze weinig concreet geformuleerd zijn. De herkenbare doelenselectie binnen de kleuterwerking ondersteunt daarentegen wel de onderwijspraktijk. Zowel de muzische activiteiten van de atelierwerking als de ambulante muzische lessen steunen nog weinig op een voorafgaande en expliciete doelenselectie, zowel op school als op groeps- of atelierniveau. De vraag stelt zich of het nodig is om voor dit leergebied voor elke leerling (meerdere) individuele doelen te selecteren. Een beperkt aantal focussen zou wellicht doeltreffender zijn. Het is momenteel voor de teamleden nog niet duidelijk hoe ze een evenwichtig aanbod van muzische vorming kunnen waarborgen. Een aantal individuele teamleden inventariseert de nagestreefde doelen van hun eigen ateliers om meer zicht en vat te krijgen op het geheel en op mogelijke bijstellingen. Door de atelierwerking is er op schoolniveau een impliciete maar resolute keuze voor het meer en geïntegreerd nastreven van attitudinale en socialiserende muzische doelen.

Vorbereidingsfase

*Planning
Multidisciplinair
Groeperingsvorm
Infrastructuur en uitrusting*

De school voorziet voldoende onderwijstijd voor muzische activiteiten. Het schoolbeleid investeerde in navormingen en pedagogische studiedagen om het muzisch leergebied in de teams te verkennen en uit te diepen. De ambulante leraren die instaan voor een deel van dit leergebied werken vooral vanuit eigen ervaringen en occasionele ideeën. Het schoolteam koos met de atelierwerking resoluut voor een gedurfd ontwikkelingstraject. De teamleden zijn zich bewust van het feit dat deze verkennende en experimentele fase moet uitmonden in een inspirerend kader en een doelgerichte planning op langere termijn. Doorgaans zijn per atelier twee teamleden verantwoordelijk voor de uitwerking van de activiteiten. Soms verdelen ze de taken, in andere gevallen bereiden ze de activiteiten samen voor en inspireren ze elkaar.

De ergotherapeuten ondersteunen de atelierwerking. Het schoolteam reflecteerde nog minder over de mogelijke meerwaarde om de andere paramedici systematischer in te schakelen.

De teamleden moedigen de leerlingen aan om binnen het breed aanbod een gemotiveerde keuze te maken. Een verantwoordelijk teamlid houdt voor elke leerling bij of het op langere termijn een voldoende breed en gevarieerd aanbod doorloopt. Het gebeurt dat leerlingen om organisatorische redenen hun keuze moeten herzien, maar het verantwoordelijke teamlid bespreekt dit met hen.

Een aantal teamleden is er zich van bewust dat het inventariseren en bundelen van eerdere voorbereidingen, uitwerkingen of procesevaluaties de verdere voorbereiding kan aansturen, inspireren of optimaliseren.

Uitvoeringsfase

Planmatige aanpak

Aanbod op maat

Organisatie op maat

Actief leren

Klasmanagement

Methodiek en werkvormen

Samenhang realiseren

Overzichten van de verschillende ateliers wijzen op een gevarieerd aanbod van muzische activiteiten. Uit observatie en gesprekken blijkt dat het leerlingeninitiatief meer kansen krijgt en de keuzevrijheid een stimulerend effect heeft op de leerlingen. Het is bovendien duidelijk dat er zich tijdens de atelierwerking minder gedragsproblemen manifesteren. Sommige ateliers focussen op een bredere vrijetijdsbesteding en bevorderen het actief leren. Het team maakt regelmatig gebruik van een extern aanbod of mogelijkheden van bijvoorbeeld theater of tentoonstellingen.

In de muzische lessen van ambulante leraren muzische vorming ligt het accent overwegend op verkennen en toepassen van technieken en vaardigheden waarbij de (re)productie vooropstaat en er minder systematisch aandacht is voor het beschouwen.

In de kleuterwerking zitten de muzische activiteiten ingebed in het weekrooster en dit in samenhang met andere leergebieden. De kleuteronderwijzers voorzien expliciete activiteiten in de hoekenwerking.

Evaluatiefase

Visie en afspraken

Systeem of instrument

Gelinkt aan

doelen/diagnostisch

Valide

Betrouwbaar

Evenwichtig en representatief

Procesevaluatie

Rapportering

Ambulante leraren die instaan voor aspecten van muzische vorming evalueren vooral op basis van hun dagelijkse observaties. Hun bevindingen geven ze weer in de rapportering aan ouders.

De begeleidende teamleden evalueren na elke atelierperiode samen met de leerlingen. Ze polsen daarbij naar de tevredenheid, naar de leerinhouden en naar de toekomstige verwachtingen. Een neerslag daarvan komt in een afzonderlijke rapportering over de atelierwerking. De begeleidende teamleden geven zelf nog een geschreven beoordeling. Die rapportering vermeldt naast de focusdoelen van muzische vorming ook die van de sociaal-emotionele ontwikkeling en leren leren.

De kleuteronderwijzers koppelen de evaluatie aan de vooropgestelde doelen. Deze werkwijze stuurt aan op een actualisering van de beginsituatie.

3.1.1.2 lichamelijke opvoeding in type 3 en 7 - kleuter- en lager onderwijs

Voldoet

Het schoolteam slaagt er grotendeels in om voor het leergebied lichamelijke opvoeding door het cyclisch proces van handelingsplanning een doelgericht onderwijsaanbod op maat te realiseren. Recentelijk hebben teamleden sterk geïnvesteerd in enerzijds de actualisering van de jaarplanning en anderzijds in extra bewegingskansen met de atelierwerking. Het schoolteam maakt werk van een ontwikkelingstraject en geeft aanzetten om de beginsituatiebepaling en de evaluatiepraktijk beter te stofferen.

Kwaliteitszorg
Visieontwikkeling

De lestijden bewegingsopvoeding vallen onder de verantwoordelijkheid van twee jonge en dynamische leermeesters. Ze namen het onderwijsaanbod onder de loep en kozen ervoor om een aantal wijzigingen door te voeren. Vanuit de schoolvisie reflecteerden ze over de aanpak en passende inhoud. Naast de gymlessen met een scala aan bewegingsactiviteiten zorgen ze met de projectwerking voor een uitbreiding van het bewegingsaanbod. De leerlingen maken kennis met diverse sporten en spelen die naast de traditionele lichamelijke opvoeding ook een meerwaarde bieden voor de vrijetijdsbesteding. De bedenkingen bij de atelierwerking zoals geformuleerd bij muzische vorming gelden in mindere mate voor de lichamelijke opvoeding omdat alle leerlingen voor de meeste domeinen al een minimaal aanbod krijgen gedurende de gymlessen.

Beginsituatiebepaling
Beeldvorming
Functionele neerslag
Opvolging
Actualisering

De leermeesters hebben een goed zicht op de motorische ontwikkeling en competenties van de leerlingen. Ze begeleiden de leerlingen vanaf de kleuterklas en werken nauw samen. Bij nieuwe leerlingen peilen ze nog niet gericht naar een aantal essentiële bewegingsvaardigheden zoals fietsen of zwemmen. De kinesist en ergotherapeuten nemen enkele discipline-eigen testen af. In de kleuterklas peilen de teamleden naar diverse bewegingsaspecten en komen ze tot een brede beeldvorming. Het team benut ook de info van eventuele externe onderzoeken. De betrokken teamleden leggen de synthese van hun bevindingen vast in het volgsysteem. Ze focussen op relevante bewegingsnaden en formuleren eventuele zorgvragen. Die zorgvragen leiden niet altijd tot doeltreffende afspraken over verdere handelingsplanmatige interventies.

Doelenselectiefase
Selectie ontwikkelingsdoelen
Leerlingenkenmerken
Op maat
Harmonische ontwikkeling en optimale integratie
Evenwichtig aanbod
Doelenkaders
Multidisciplinair overleg

De schoolafpraak om voor iedere leerling voor elk leergebied drie focusdoelen voorop te stellen geldt ook voor lichamelijke opvoeding. Daarbij ligt het accent vooral op het sociaal functioneren. Dit heeft weinig impact op de voorbereiding van een motorisch aanbod. De leermeesters maakten dit schooljaar werk van een nieuwe jaarplanning. Daarbij baseerden ze zich op de ontwikkelingsdoelen van type 1. Voor de kleuterwerking zijn deze doelen echter minder afgestemd op de onderwijsbehoeften van sommige leerlingen. Voor het sociaal functioneren, een belangrijk aspect voor de doelgroep, putten de leermeesters inspiratie uit de eindtermen van het gewoon lager onderwijs. Voor de domeinen ritmiek en expressie verwijzen de leermeesters naar de atelierwerking. De manier waarop die werking tot nu toe aangestuurd wordt kan echter niet garanderen dat er voor die domeinen en voor alle leerlingen ook een effectief of minimaal aanbod is.

Vorbereidingsfase <i>Planning</i> <i>Multidisciplinair</i> <i>Groeperingsvorm</i> <i>Infrastructuur en uitrusting</i>	De school voorziet voor alle doelgroepen voldoende tijd voor beweging. In een aantal gevallen is het gebruik van de optimale onderwijstijd niet verzekerd. Om dit te weg te werken bereiden betrokken teamleden een nieuwe organisatievorm voor waarbij twee groepen samen les krijgen. Uit gesprekken en observaties blijkt dat deze voorbereiding momenteel geen meerwaarde biedt en negatieve effecten heeft. Verdere reflectie omtrent bijkomende ondersteuning en verhogen van effectieve bewegingstijd dringt zich op. De gymleerkrachten steunen op een richtinggevende jaarplanning en een leerlijn. Het is voorlopig nog onduidelijk hoe ze het bewegingsaanbod van de atelierwerking kunnen koppelen aan of integreren in die jaarplanning. De ASS-groepen gaan zwemmen tijdens de reguliere lestijden. Voor de GES-leerlingen zijn er zwemateliers. Voor het gros van de leerlingen is er vrij weinig zwemtijd voorzien. De extra zwemtijd die het begeleidingscentrum voorziet is niet van toepassing op externe leerlingen. Voor een groot deel van de leerlingen houdt de school weinig rekening met de meest geschikte leeftijd om te leren zwemmen. De leermeesters zijn niet aanwezig op de klassenraden die vaak doorgaan tijdens de gymles. Er is wel uitwisseling van info via het volgsysteem en informeel overleg. De kinesist en ergotherapeuten zijn aanwezig op de klassenraden van die groepen waar ze ondersteuning bieden. De school investeert in een doeltreffende speelplaatswerking. Er is een aanbod en systematiek in het gebruik van spelmaterialen en terreinen. Het schoolterrein biedt heel veel mogelijkheden die het team ook effectief benut tijdens onder meer de speeltijden en de atelierwerking. De school beschikt ook over een actueel ingerichte gymzaal. De school organiseert sportdagen en tekent in op sommige schooloverstijgende sportactiviteiten.
Uitvoeringsfase <i>Planmatige aanpak</i> <i>Aanbod op maat</i> <i>Organisatie op maat</i> <i>Actief leren</i> <i>Klasmanagement</i> <i>Methodiek en werkvormen</i> <i>Samenhang realiseren</i>	Rekening houdende met de doorstart die de school voor dit leergebied kent, is er een gevarieerd onderwijsaanbod op maat van de leerlingen. Tijdens de gymlessen heerst er een positief stimulerend klimaat en is er permanente feedback op het presteren en functioneren. De gymleerkrachten hanteren een stimulerend beloningssysteem en kaarten die de fair-play bevorderen. Tijdens de bewegingsactiviteiten van de atelierwerking zijn er veelal uitdagende bewegingskansen. De kleuteronderwijzers bieden onder meer yoga aan wat een rustgevend effect heeft. Het is opvallend dat er heel veel therapietijd gaat naar individuele schrijfmotoriek. Hierbij krijgen veel leerlingen een gelijkaardig aanbod. Voor leerlingen met diverse bewegingsnoden kan de keuze voor en de meerwaarde van dit aanbod in vraag gesteld worden. De ergotherapeuten werken overwegend klasondersteunend en geïntegreerd.

Evaluatiefase	De gymleraren plannen de uitwerking van hun evaluatiepraktijk als één van hun prioritaire werkpunten. Momenteel steunen ze vooral op hun dagelijkse observaties.
<i>Visie en afspraken</i>	
<i>Systeem of instrument</i>	
<i>Gelinkt aan</i>	
<i>doelen/diagnostisch</i>	De wekelijkse teamvergaderingen zijn ankerpunten in de permanente actualisering van het cyclisch proces van individuele handelingsplanning. De gymleraren zijn hier niet rechtstreeks bij betrokken maar geven wel belangrijke info door naar de klastitularissen of leden van het kernteam die het teamoverleg leiden. De gymleraren en therapeuten evalueren de mate waarin de focusdoelen bereikt werden in het volgsysteem.
<i>Valide</i>	
<i>Betrouwbaar</i>	De gymleraren rapporteren aan ouders over het aanbod tijdens de gymlessen en vermelden daarbij een persoonlijke schriftelijke appreciatie. Daarnaast is er een rapportering over de bewegingsateliers analoog aan die voor muzische vorming.
<i>Evenwichtig en representatief</i>	
<i>Procesevaluatie</i>	
<i>Rapportering</i>	

3.1.1.3 wiskundige initiatie in type 3 en 7 - kleuteronderwijs, wiskunde in type 3 en 7 - lager onderwijs

Voldoet

De school slaagt er voor dit leergebied in om door het cyclisch proces van handelingsplanning een onderwijsaanbod op maat te realiseren. Daarvoor beroept de school zich vooral op een doorgedreven differentiatie en een oefendidactiek. Er zijn aanzetten om het overwegend technisch-cognitief onderwijsaanbod te verruimen met meer functionele rekenvaardigheden en –toepassingen.

Kwaliteitszorg	Het team maakte recent werk van een schooleigen leerlijn voor wiskunde. Die biedt vooral houvast voor de niveaubepaling en voor de volledigheid van het onderwijsaanbod. Er is tijdens dit innovatieproces minder of niet nagedacht over een schoolvisie op doelenselectie en op de functionaliteit van hedendaags wiskundeonderwijs. De school spiegelt zich sterk aan leerinhouden die uitgedrukt worden in leerjaren van het gewoon lager onderwijs. Ze hanteert dit als referentiekader omdat ze de kinderen zo ver mogelijk wil brengen en omdat ze wil voldoen aan verwachtingen van ouders.
Visieontwikkeling	
Beginsituatiebepaling	Alle nieuwe leerlingen leggen een korte rekentest af. Deze screening en eventuele info uit de vroegere school bieden een eerste ruw beeld van de beginsituatie. Deze beeldvorming is een secundair criterium om de leerling aan een klas toe te wijzen.
<i>Beeldvorming</i>	De school maakt gebruik van genormeerde rekentesten. Die testen peilen naar rekencompetenties voor alle leerdomeinen, probleemoplossende rekenvaardigheden inbegrepen. De rapportering van voorgaand schooljaar is een bijkomende bron. In de kleuterklas maakt het team gebruik van testen die peilen naar initiële rekenvaardigheden.
<i>Functionele neerslag</i>	De teamleden leggen hun bevindingen vast in het digitaal volgsysteem. Dit gebeurt periodiek en zeker voor elke klassenraad. Bij kleine of grotere rekenproblemen maken teamleden gebruik van het wekelijks teamoverleg om elkaar daarover collegiaal te consulteren.
<i>Opvolging</i>	
<i>Actualisering</i>	

Doelenselectiefase

Selectie ontwikkelingsdoelen

Leerlingenkenmerken

Op maat

Harmonische ontwikkeling en

optimale integratie

Evenwichtig aanbod

Doelenkaders

Multidisciplinair overleg

Het schoolteam kiest ervoor om zo veel als mogelijk en met zoveel mogelijk leerlingen het curriculum van het gewoon basisonderwijs aan te bieden. De leerlijn verwijst dan ook naar de jaarklassenindeling van het gewoon onderwijs. Ze is gebaseerd op de gehanteerde leerpakketten. De feitelijke doelenselectie is vooral een verwijzing naar de vorderingen vergelijkbaar met het jaarklassensysteem. In een aantal gevallen sluit het gehanteerde referentiekader ook minder aan bij de onderwijsbehoeften van de leerlingen. De teamleden leggen de doelen vast in de individuele handelingsplannen. Daarin valt op dat teamleden voor wiskunde weinig onderscheid maken tussen essentiële focusdoelen en leerinhouden. Het lukt voor de meeste teamleden niet om zich te houden aan de schoolafpraak om per leerling en per leergebied, therapie of ambulante ondersteuning zich te beperken tot drie focusdoelen. Het is noodzakelijk dat het team zich intern bezint over het totale aantal en het statuut van focusdoelen, over de selectie van doelen en over de betekenis daarvan voor de verdere handelingsplanning. Voor de leerlingen die stagneren in het curriculum organiseert het schoolteam projectklassen. Voor de leerlingen van die groepen is er voor wiskunde een duidelijke en meer herkenbare selectie van doelen. Deze doelen focussen op een beperkt aantal rekenvaardigheden en op functionele toepassingen. De kleuteronderwijzers selecteren herkenbare doelen in het leerlingvolgsysteem. Hierbij maken ze twee subgroepen maar indien nodig selecteren ze doelen op maat van een individuele leerling.

Vorbereidingsfase

Planning

Multidisciplinair

Groeperingsvorm

Infrastructuur en uitrusting

De teamleden plannen in hun weekroosters voldoende onderwijstijd. In een beperkt aantal klassen zijn er tijdsblokken van 75 minuten ononderbroken wiskundeles. Het team ontwikkelde een leerlijn die gebaseerd is op een onderwijsleerpakket. De leerlijn omvat inhouden van alle leerdomeinen. Ze is niet afgetoetst aan de eindtermen of leerplannen van het gewoon onderwijs. Ze bevat een aantal leerinhouden die geen deel meer uitmaken van het curriculum van het gewoon onderwijs. In de leerlijn zijn er geen verwijzingen naar eventuele didactische wenken, ondersteunende leermiddelen, tussenstappen, sticordi-maatregelen of naar functionele toepassingen. In de praktijk wordt dit deels gecompenseerd door het collegiaal overleg tijdens de wekelijkse teamvergaderingen. Per team van twee klassen organiseert de school tijdens de wiskundelessen doorgaans drie flexibele niveaugroepen. Daarvoor kan elk team een beroep doen op een vaste ondersteuner. Aan de klaswanden is er bewust weinig visualisering van schema's of stappenplannen die het wiskundeonderwijs kunnen structureren. Er zijn ooit afspraken gemaakt over referentiematen voor metend rekenen, maar die zijn grotendeels in onbruik geraakt, mee door de aanzienlijke verjonging van het team.

Uitvoeringsfase

Planmatige aanpak

Aanbod op maat

Organisatie op maat

Actief leren

Klasmanagement

Methodiek en werkvormen

Samenhang realiseren

De werk- en speelhoeken in de kleuterklas nodigen uit tot zelfstandig handelen.

De schema's en picto's bieden structuur, de kleuters krijgen kansen tot experimenteren en exploreren. De kleuteronderwijzers geven aan hun hoekenwerking en materialen te herzien in functie van de noden van de leerlingen.

Binnen omzeggens elke rekengroep van het lager onderwijs is er een sterke differentiatie of zijn er individuele trajecten. In een beperkt aantal groepen experimenteren teamleden met alternatieve werkvormen zoals keuze-activiteiten of hoekenwerk.

In de praktijk zijn er heel veel oefenmomenten waarbij de kinderen individueel vorderen in hun werkboekjes of met bijkomend oefenmateriaal. Wanneer de leerstof onvoldoende blijkt verwerkt, bieden de leraren vaak extra werkbladen aan uit andere leerpakketten. Ze verwijzen regelmatig naar naschoolse oefenkansen. Het gebruik van actuele hulpmiddelen zoals een zakrekenmachine of digitale borden is eerder beperkt tijdens de wiskundelessen. Naargelang de groepen maakt men meer of minder gebruik van computers of tablets.

De optie voor het vorderen binnen overwegend individuele trajecten heeft als gevolg dat er weinig interactieve lesmomenten zijn. De teamleden hanteren uitzonderlijk levensechte en herkenbare contexten, behalve in de projectklassen. Probleemoplossende activiteiten gaan dikwijls uit van een neergeschreven probleemstelling.

Een deel van de atelierwerking compenseert het voorgaande en is duidelijk in verband te brengen met het wiskundeonderwijs. Dit is het geval met kook- en meetateliers of minder expliciet in bijvoorbeeld bewegings- of spelactiviteiten. Er zijn groeikansen voor het schoolteam om dit bewuster of systematischer aan te pakken en het wiskundeonderwijs levensechter te maken. De teamleden reflecteerden nog weinig over de overload aan oefendidactiek of het prioriteren en selecteren van onderwijsdoelen of leerinhouden voor dit leergebied.

Evaluatiefase

Visie en afspraken

Systeem of instrument

Gelinkt aan

doelen/diagnostisch

Valide

Betrouwbaar

Evenwichtig en representatief

Procesevaluatie

Rapportering

Tijdens de wiskundelessen volgen de teamleden de kinderen van nabij in de relatief kleine groepen. Ze geven tussendoor feedback en individuele ruggeleuning. Een aantal teamleden maakt gebruik van een observatieschriftje om geheugensteuntjes te noteren.

Occasioneel en voor zover de tijd het toelaat evalueren teamleden met individuele leerlingen het proces. Ze hebben minder de reflex om het didactisch handelen in vraag te stellen in functie van rendement en actualisering van de doelenselectie.

De teamleden gebruiken het toetsmateriaal van de leerpakketten. Daarmee peilen ze periodiek naar de voortgang en eventuele problemen. In de kleuterklas evalueren de onderwijzers het contractwerk.

De periodieke extra peiling met de genormeerde testen van het volgsysteem betekenen vooral een bevestiging van wat de teamleden al weten. Een aantal teamleden stelt dit dan ook in vraag.

De rapportering aan ouders bevat relevante info. De teamleden beschrijven er per leerdomein de behandelde leerinhouden en ze beoordelen telkens het beheersingsniveau. Ze geven ook een globale toelichting over inzet en vorderingen. De vergelijking met leerjaren van het gewoon lager onderwijs gebeurt vooral vanuit een verantwoordingsperspectief naar de ouders. Het criterium om schoolverlaters het getuigschrift basisonderwijs uit te reiken is het beheersen van de leerstof van het vijfde leerjaar.

3.1.2 Voldoet de school aan de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'?

De school gaat op een systematische wijze haar situatie op het vlak van bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne na. Dit blijkt uit de regelmaat waarmee ze controles en risicoanalyses uitvoert. Hierdoor kent ze de tekorten en is ze waakzaam voor ongunstige veranderingen in de leer- en werkomgeving van het personeel. De werkwijze van de school toont aan dat ze gebruik maakt van de analyses van deskundigen en dat ze rekening houdt met de opmerkingen van personeel. Opgemerkte tekorten neemt ze op in plannen die de beheersing ervan regelen. Momenteel werkt het schoolbeleid een concreet globaal preventieplan en jaarlijks actieplan op het niveau van de school uit. De eerdere plannen waren ingebed onder een overkoepelend niveau die naar eigen zeggen de systematische risicobeheersing op het niveau van de school minder duidelijk aanstuurden.

De school krijgt een gunstig advies voor de erkenningsvoorwaarde bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne. Het schoolbeleid werkt systematisch en daadkrachtig de tekorten weg, realiseert oplossingen en heeft aandacht voor proactieve acties. Het ondernemend beleid zorgt voor een veilige, gestructureerde en aangename leef- en leeromgeving voor de leerlingen en de teamleden.

3.1.3 Voldoet de school aan de overige erkenningsvoorwaarden?

Het onderzoek naar het voldoen aan de geselecteerde erkenningsvoorwaarden levert het volgende op.

Onderzochte erkenningsvoorwaarde	
Leeft de school de bepalingen na over de taalregeling in het onderwijs? (decreet bao - art. 62,6°)	ja
Neemt de school de reglementering inzake vakantieperioden en de aanwending van de onderwijstijd, zoals bedoeld in artikel 50 in acht? (decreet bao - art. 62,8°)	ja
Heeft de school een beleidscontract of beleidsplan met een centrum voor leerlingenbegeleiding waarin de vereiste bepalingen zijn opgenomen? (decreet bao - art. 62,10°)	ja

3.2 Respecteert de school de overige reglementering?

Het onderzoek naar het voldoen aan de geselecteerde reglementering levert het volgende op.

Onderzochte regelgeving	
Is er een schoolreglement waarin de verplichte bepalingen correct zijn opgenomen? (decreet bao - art. 37)	ja
• geldelijke en niet-geldelijke ondersteuning die niet afkomstig is van de Vlaamse gemeenschap en de rechtspersonen die ervan afhangen	ja
• de bijdrageregeling	ja
• de engagementsverklaring tussen de school en de ouders waarin wederzijdse afspraken worden opgenomen over het oudercontact, voldoende aanwezigheid, vormen van individuele leerlingenbegeleiding en het positieve engagement ten aanzien van de onderwijstaal	ja
• het recht op inzage door de ouders en hun recht op toelichting bij de gegevens die op de leerling betrekking hebben, waaronder de evaluatiegegevens die worden verzameld door de school	ja
• informatie over extra-murosactiviteiten	ja
• de afspraken in verband met het rookverbod	ja
• het reglement inzake tucht en schending van de leefregels van de leerlingen, met inbegrip van een preventieve schorsing, een tijdelijke uitsluiting of een definitieve uitsluiting en inzake de beroepsprocedure, inbegrepen het hanteren van redelijke en haalbare termijnen	ja
• de procedures volgens welke getuigschriften worden toegekend, met inbegrip van de beroepsprocedure	ja
• bepalingen in verband met het recht op onderwijs aan huis	ja
• de afspraken in verband met onderwijs aan huis	ja
• richtlijnen inzake afwezigheden en te laat komen	ja
• afspraken in verband met huiswerk, agenda's, leerlingenevaluatie en rapporten	ja
• de wijze waarop de leerlingenraad, de schoolraad en de ouderraad in voorkomend geval wordt samengesteld	ja
• de vermelding dat bij schoolverandering leerlingengegevens worden overgedragen naar de nieuwe school tenzij, en voor zover de regelgeving de overdracht niet verplicht stelt, de ouders er zich expliciet tegen verzetten na op hun verzoek deze gegevens te hebben ingezien	ja
Is het schoolreglement conform het inschrijvingsrecht? (decreet bao - art. 37)	ja
Is er een schoolwerkplan waarin de verplichte bepalingen correct zijn opgenomen? (decreet bao - art. 47)	ja
• de omschrijving van het pedagogisch project zijnde het geheel van fundamentele uitgangspunten dat het schoolbestuur voor de school vastlegt	ja
• de organisatie van de school en voornamelijk de indeling in leerlingengroepen	ja
• de wijze waarop de school het leerproces van de leerlingen beoordeelt en daarover rapporteert	ja
Bezorgt de school de verplichte informatie aan de ouders correct bij de eerste inschrijving? (decreet bao - art. 28)	ja
Voert de school een zorg- en gelijke onderwijskansenbeleid met het oog op de optimale leer- en ontwikkelingskansen van alle leerlingen? (decreet bao - art. 153 septies)	ja
Respecteert de school de voorgeschreven procedure die leidt tot het afleveren van een getuigschrift? (decreet bao - art. 53-57 en BVR van 24-11-1998)	ja
Verloopt het afleveren van de verklaringen aan leerlingen die geen getuigschriften basisonderwijs krijgen, correct? (decreet bao - art. 53-57 en BVR van 24-11-1998)	ja
Respecteert de school het recht op 28 lestijden per week? (decreet bao - art. 48)	ja

4 BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?

Het onderzoek naar de kwaliteit en de kwaliteitsbewaking van de geselecteerde procesindicatoren of procesvariabelen levert het volgende op.

4.1 Onderwijsorganisatie

- Doelgerichtheid** Het organogram van de school is illustratief voor de gestructureerde organisatie. Het geeft ook info op welke manier een belangrijk deel van de leergebieden organisatorisch ingebed zijn.
- De orthopedagoog en psycholoog participeren aan de teams en vormen op die manier een belangrijke schakel tussen het uitvoerend en het beleidsniveau. Dit draagt in sterke mate bij tot de gecoördineerde organisatie en werking.
- De afspraken over onder meer de handelingsplanning en de aanwending van de kindvrije lestijden wijzen op een streven naar een optimale organisatie.
- De invoering van de atelierwerking steunt op aangevoelde noden en het streven naar meer kindgerichte en effectieve werkvormen. Hoewel de school op dit vlak nog aan het begin van een ontwikkelingstraject staat, is dit toch een gedurfde keuze die wijst op een doelgerichte onderwijsorganisatie.
- Ondersteuning** De school en het begeleidingscentrum werken samen op een voorbeeldige manier. Dit is sterk ondersteunend voor zowel de teamleden en kinderen als voor de totale werking.
- De structuur van de school zelf is helder en ondersteunt de dagelijkse werking. Dit geldt voor zowel de doelgroepenwerking, de teams, teamondersteuning, niveau- of differentiatiegroepen, ambulante en paramedische ondersteuning.
- De inrichting van een omzeggens voltijdse 'rustige klas' komt tegemoet aan de noden van de kinderen en aan een vlotte schoolwerking.
- Voor sommige prioritaire werkpunten voorziet de school deeltijdse beleidsondersteunende vrijroostering van teamleden die coördinerende taken op zich nemen. Dit is bijvoorbeeld het geval bij ICT en bij de atelierwerking.
- Er is ook een cultuur van collegiale ondersteuning. Daartegenover staat dat persoonlijke overtuigingen van sommige teamleden een gezamenlijke schoolvisie voor bepaalde deelaspecten bemoeilijkt.
- Doeltreffendheid** De schoolorganisatie, de collegiale ingesteldheid en het teamoverleg bewerkstelligen een permanente vorm van reflectie en evaluatie en dit vooral op kindniveau. Daardoor kan het schoolteam kort op de bal spelen.
- De teamleden stemmen hun werkroosters op elkaar af.
- Nogal wat schoolorganisatorische keuzes komen tegemoet aan sociaal-emotionele noden van de leerlingen (speelplaatswerking, rustige klas, atelierwerking ...). Voor de meest schoolse leergebieden wordt het onderwijsinhoudelijk aanbod daarentegen minder gevoed door actuele inzichten en evoluties.

Ontwikkeling Er zijn over het algemeen duidelijke organisatorische afspraken. Dit geldt onder meer voor de teamwerking, de ondersteunende documenten en procedures, de individuele handelingsplanning of de klassenraden. Wanneer sommige zaken minder vlot verlopen of minder efficiënt zijn, durft het team dit in vraag stellen en zoekt het naar alternatieven.

Wat betreft de organisatie van de atelierwerking is er voor sommige leergebieden en -domeinen nood aan afspraken over een voorafgaande doelenselectie of een minimaal curriculum op schoolniveau. Op die manier kan de school een basisaanbod voor alle leerlingen blijven garanderen.

4.2 Sociale en emotionele begeleiding

Doelgerichtheid Het team heeft een duidelijke visie op de sociale en emotionele begeleiding van de respectieve doelgroepen.

Recent investeerde het team sterk in het zich eigen maken van een begeleidingsstijl van nieuwe autoriteit en geweldloos verzet. Dit is voelbaar aanwezig in de dagelijkse praktijk en steunt op visieontwikkeling, nascholingen en een pedagogische studiedag. Het biedt houvast bij de bewustwording van de eigen houding en strategieën bij het omgaan met agressie en gedragsproblemen.

In de ASS-klassen en in de kleuterklas is er een inhoudelijk aanbod rond sociale vaardigheden.

Er zijn ook afspraken over de relationele en seksuele vorming. Dit is illustratief voor mogelijke afspraken over een minimaal inhoudelijk aanbod tijdens de atelierwerking.

De atelierwerking zelf steunt op een impliciete keuze om de ontwikkeling van sociale vaardigheden meer kansen te geven in een minder schoolse en stimulerende leeromgeving. Die werkvorm is in de GES-klassen doelbewust wekelijks tijdens twee halve dagen ingeroosterd.

De teamleden hanteren diverse beloningssystemen. Het team kiest er bewust voor om geen uniform systeem op schoolniveau in te voeren. Daarmee wil de school tegemoet komen aan de eigenheid en professionaliteit van de respectieve teamleden.

De school maakt gebruik van buskaarten om het gedrag tijdens de busritten van en naar school positief te beïnvloeden en in kaart te brengen.

Sommige initiatieven die uit de kinderraad voortvloeien hebben een positieve weerslag op het sociaal-emotioneel welbevinden van de leerlingen.

- Ondersteuning** De school maakt systematisch gebruik van een screening rond ‘gedragsproblemen op school’. Dit instrument is onderbouwd door wetenschappelijk onderzoek. Het laat toe het individueel sociaal-emotioneel functioneren in kaart te brengen en te analyseren. Het gebruik zorgt voor een gezamenlijk begrippenkader bij de teamleden.
- De school voorziet op omzeggens permanente basis een ‘rustige klas’. Dit is een vorm van time-out en kanalisatie van storend gedrag. Een viertal teamleden staan in voor permanentie en begeleiding in die afzonderingsruimte. Het is om diverse redenen een goede keuze om een ruim deel van die begeleiding toe te vertrouwen aan de gymleerkrachten. De rustige klas kent een gestructureerde werking met afspraken over onder meer procedures. De verantwoordelijke teamleden registreren wie, wat en waarom kinderen er opgevangen worden. Een teamlid analyseert deze gegevens.
- De schoolvisie over het omgaan met agressie en autoriteit draagt bij tot het delen van problemen en het erkennen van grenzen en draagkracht van de afzonderlijke teamleden.
- De teamleden kunnen elkaar permanent telefonisch contacteren wanneer ze op elkaar een beroep willen doen om elkaar bij te staan.
- Doeltreffendheid** De school werkt nauw samen met het begeleidingscentrum voor bijvoorbeeld de ‘dagbesteding’. Dit betreft schoolgerelateerde maar niet schoolse individuele begeleiding. De schoolpsycholoog werkt ook deeltijds in het begeleidingscentrum.
- De speelplaatswerking en de ruime inzet van toezichthoudende teamleden beantwoorden aan de sociaal-emotionele noden van de leerlingen.
- De school beschikt over een speeltheek en een gevarieerd aanbod van diverse (opvoedende) spelen. Ze maakt ook maximaal gebruik van de diverse mogelijkheden van het schoolterrein.
- De relatief beperkte aanwezigheid van kinderen in de rustige klas tijdens de atelierwerking wijst op de doeltreffendheid van deze werkvorm.
- Het wekelijks forum heeft een positieve invloed op het samenhangsgevoel en op individuele leerlingen die dan om diverse redenen in de kijker komen.
- Ontwikkeling** Vanuit de GOK-werking (onderwijsgerichte opvoedingsondersteuning) neemt de school doelgerichte initiatieven om de ouders te betrekken bij en te informeren over het schoolleven. Daarbij doet ze ook een beroep op de gezinswerkers van het begeleidingscentrum.
- Ook het jaaractieplan illustreert dat het team stapsgewijs werk maakt van onder meer diverse aspecten van de sociale en emotionele begeleiding.

5 ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL

Het onderzoek naar het algemeen beleid van de school levert volgende vaststellingen op.

- Leiderschap** De directeur heeft een rijke en gevarieerde ervaring in onder meer het buitengewoon basisonderwijs. Samen met de orthopedagoog, de psycholoog en de GON-coördinator vormt hij het kernteam. De leden van het kernteam blijven op verschillende manieren voeling hebben met de dagelijkse werking en vervullen op die manier een brugfunctie tussen het beleids- en uitvoeringsniveau.
- De teamleden respecteren de leden van het kernteam omwille van hun competenties, inzet, betrokkenheid en bereikbaarheid. De directeur die driejaar op deze school werkt, geeft een elan aan de interne dynamiek.
- De inbedding in het groter geheel van De Kade zorgt voor extra mogelijkheden die het intern leiderschap ondersteunen.
- Visieontwikkeling** In de praktijk leeft een gedragen schoolvisie op de begeleiding van de kinderen van de respectieve doelgroepen.
- Het team concretiseert gaandeweg de visie op de handelingsplanning in procedures, instrumenten en organisatorische aanpassingen. Daarbij zoekt de school nog naar een meer organische complementariteit tussen schoolwerkplanning, groeps- en individuele handelingsplanning.
- In de meeste gevallen is er een sterk multidisciplinaire werking, zowel schoolintern als met het personeel van het begeleidingscentrum. Sommige paramedische disciplines kunnen hierin nog groeien.
- Voor een aantal leergebieden is het duidelijk dat de school recent werk maakt(e) van een hedendaagse schoolvisie. Dit is het geval met leren leren, sociaal-emotionele ontwikkeling en lichamelijke opvoeding. De praktijk van enkele andere leergebieden is minder beïnvloed door actuele inzichten en evoluties.
- Besluitvorming** De teamwerking en de ruime formele en informele overlegcultuur zijn een goede voedingsbodem voor een participatieve werking en besluitvorming.
- De teamleden zijn goed geïnformeerd over alles wat bijdraagt tot een vlotte schoolorganisatie. Naast de tweewekelijkse personeelsvergaderingen draagt het digitaal platform daar sterk toe bij.
- Individuele teamleden engageren zich in gelegenhedswerkgroepen die bepaald items voorbereiden of uitwerken. Zo nodig fungeren ze daarbij als gangmaker omwille van hun persoonlijke interesse, competenties of ervaringen.
- Impulsen vanuit De Kade zijn vaak inspirerend, maar het daarmee gepaard gaande bijkomend extern overleg en afstemming vertraagt soms de besluitvorming.

Kwaliteitszorg Het is de bedoeling van de directeur om samen met het team op middellange termijn de onderwijsinhoudelijke, pedagogische en handelingsgerichte items stapsgewijs te herdenken en de besluiten daarvan vast te leggen in een geactualiseerd schoolwerkplan. Ondertussen zijn meerdere leergebieden en andere items op die manier aangepakt of zijn er daarvoor eerste stappen gezet. De lopende en verdere prioriteitenplanning ligt vast in het ambitieus jaaractieplan. Dit biedt zicht en greep op de lopende en geplande werkpunten. Kwaliteitsverbeteringen in de schoolwerk- en handelingsplanning steunen doorgaans op overleg en consultatie van het team. Onder meer de jaarlijkse bevragingen van de teamleden, de functioneringsgesprekken, maar ook de participatieve overlegstructuren en de GOK-werking zijn daarbij belangrijke tentakels en hefboomen.

De directeur beschikt over strategische competenties om de interne kwaliteitszorg, het personeelsbeleid en innovatietrajecten aan elkaar te koppelen en een geïntegreerd en samenhangend schoolbeleid te voeren.

6 STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL

6.1 Wat doet de school goed?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- De gedurfde innovatie met de invoering van de atelierwerking om daarmee onderwijsdoelen van de meeste leergebieden geïntegreerd na te streven.
- Het overwegend levensecht, kindvriendelijk en gevarieerd onderwijsaanbod tijdens de atelierwerking.
- Het systematisch aanbieden van keuzes, kansen tot leerlingeninitiatief, coöperatieve en socialiserende werkvormen in de atelierwerking.
- Het benutten van interne en externe materiele mogelijkheden en menselijk potentieel om de atelierwerking vorm te geven.
- De onderbouwde uitwerking van een stevige basis voor het schooleigen curriculum van lichamelijke opvoeding door beide leermeesters.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- De transparante school- en onderwijsorganisatie met daarin systematisch ruimte voor frequent formeel overleg.
- Het gestaag zoeken naar kwaliteitsverbeteringen in de schoolorganisatie en handelingsplanning.
- De schoolvisie op, concretisering van en collegiale ondersteuning bij de sociale en emotionele begeleiding.
- De organisatie van de speelplaatswerking, de rustige klas, het forum en de kinderraad die illustratief zijn voor het streven naar het sociaal-emotioneel welbevinden van de leerlingen.
- De inspanningen om de ouderbetrokkenheid te optimaliseren.

Wat betreft het algemeen beleid

- De participatieve schoolwerking en het gecoördineerd en gedragen leiderschap.
- De strategische aanpak en langetermijnvisie van de directie en het kernteam.

6.2 Wat kan de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- Voor de atelierwerking meer sluitende afspraken maken over een minimaal onderwijsinhoudelijk aanbod voor elke leerling, onder meer voor muzische vorming en aspecten van lichamelijke opvoeding.
- Systematischer peilen naar de beginsituatie voor sommige essentiële bewegingsvaardigheden en daar handelingsplanmatig gevolg aan geven.
- Inventariseren en analyseren van de voorbereiding en uitwerking van de respectieve ateliers met het oog op borgen van wat goed is en bijsturen waar het kan.
- Voor wiskunde meer durven selecteren in doelen en leerinhouden.
- De efficiëntie van het wiskundeonderwijs verhogen door meer in te zetten op de ontwikkeling van functionele rekenvaardigheden in realistische en interactieve contexten.
- Voor wiskunde streven naar meer richtinggevende afspraken over het didactisch proces en het gebruik van leermiddelen en sticordi-maatregelen.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- Voor de organisatie van de atelierwerking kan het schoolteam voor sommige leergebieden en - domeinen afspraken maken over een voorafgaande doelenselectie of een minimaal curriculum op schoolniveau.

Wat betreft het algemeen beleid

- Het schoolteam kan vanuit het pedagogisch project een gedragen visie ontwikkelen op het proces van handelingsplanning en dit vanuit actuele inzichten en evoluties.

7 ADVIES BETREFFENDE DE ERKENNINGSVOORWAARDEN

In uitvoering van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies:

GUNSTIG

- voor de erkenningsvoorwaarde 'voldoen aan de onderwijsdoelstellingen' voor alle structuuronderdelen.
- voor de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'.
- voor de overige erkenningsvoorwaarden.

8 OVERIGE REGELGEVING: REGELING VOOR VERVOLG

Op de gecontroleerde overige regelgeving werden door het inspectieteam geen inbreuken voor verder gevolg door de onderwijsinspectie vastgesteld.

Namens het inspectieteam	Voor kennisname namens het bestuur
Francis VANDENBROUCKE de inspecteur-verslaggever	Koen DE BAENE de directeur
Datum van verzending aan de directie en het bestuur van de school	